

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 7 dec. 1950

4 Dezer dagvaardde Aponno de Staat der Nederlanden in kort geding tegen 16 December a.s. voor President Rechtbank Den Haag terzake afvoer Ambonese ex-KNIL militairen benevens hun gezinnen ten getale van circa 8.000.

Na te hebben vermeld de overeenkomst van 15 Juli 1950 betreffende reorganisatie KNIL en afwikkeling van het daartoe behorend personeel, zomede de kwestie der verkregen tijdelijke KL-status, stelt requirant dat nu de Nederlandse Regering aankondigde dat alle Nederlandse troepen avant 1 Januari 1951 uit Java weg zullen zijn en de Ambonese ex-KNIL militairen met hun gezinnen half December naar het door vijandig APRI bezette Ambon zullen vervoerd, Nederlandse Regering requirant en de zijnen aan hun vijanden dreigt uit te leveren met gevaar voor hun leven, althans vrijheid. En passant worden vermeld de uithongering van Zuid-Molukse eilanden gedurende 6 maanden, wreedheden tegen bevolking van Buru, Ceram en Ambon zomede, op 17 Augustus jl. te Kairatoe op Ceram een massamoord op 400 Zuid-Molukse jongens en meisjes van 14-18 jaar en tenslotte de aanvalsoorlog van 28 September jl.

De Ambonezen hebben, naar exploit voorts vermeldt, meermalen om terugvoering naar Ambon verzocht in de tijd dat Ambon nog 'vrij' was en onder gezag der RMS, zulks met het oog op hun door de Nederlandse Regering gewaarborgde veiligheid. De Ambonezen zouden ingevolge de overeenkomst van 15 Juli 1950 recht hebben om van Nederland alle gelegenheid te krijgen tot afvloeiing buiten Ambon, met name naar Ceram of een der andere nog 'vrije' gebieden der Zuid-Molukken, nadat een verkenningsgroep vooraf heeft vastgesteld, dat veiligheid der 13.000 Zuid-Molukkers voldoende gewaarborgd. Aangezien zodanige verkenning te veel tijd kost, willen de Ambonezen overeenkomstig artikel 5, laatste lid van 15 Juli-overeenkomst ook in Nieuw-Guinea afvloeien. Het petitum der dagvaarding, welke de door de Nederlandse Regering voorgenomen afvloeiing schetst als een onrechtmatige bedreiging van leven, althans vrijheid der betrokken Ambonezen en als inbreuk op hun recht ex voornoemd artikel 5, laatste lid, tot afvloeiing naar elders, strekt tot het uitvaardigen van een Presidentieel verbod aan de Nederlandse Regering om Aponno terug te voeren naar Ambon of een ander door APRI-troepen bezet, dus door de Djakarta-regering beheerst, gebied.

Wat betreft terugzending Aponno en Sahetapy naar Indonesië heb ik, in overeenstemming met Drees en s'Jacob de desbetreffende order doen intrekken, zodat beiden voorlopig hier blijven. Nadien ontving s'Jacob een dagvaarding in kort geding ten verzoeken van Aponno, strekkende tot een presidentieel verbod aan Nederlandse Regering om hen hangende de zaak van het vorenbedoelde kort geding, naar Indonesië terug te zenden. Het laatste ter illustratie van Aponno's optreden hier te lande.